

Stanisław Iwanowski

1987 - 1970

Urodził się w Lebiodce, Ziemi Lidzkiej z rodziców Leonarda, inż. technologa i Jadwigi z Reichelów. W 1905 zostaje wyrzucony z wilczym biletem z V gimnazjum w Warszawie za strajk szkolny. Maturę i Wydział Prawa Uniwersytetu kończy w Petersburgu. Odbywa służbę wojskową. Aplikanturę adwokacką odbywa w Wilnie w kancelarii znanego adwokata Bronisława Krzyżanowskiego - obrońcy w sprawie krożańskiej. W 1914 zmobilizowany do armii rosyjskiej bierze udział w kampanii wschodniopruskiej w armii gen. Renekampa. Od 1916 w Sądzie Morskim w Kronsztadzie. W tym roku żeni się z Marią Wojewódką. Od Rewolucji Lutowej działa w Zarządzie Związku Wojskowych Polaków w Petersburgu. Na wiosnę 1918 r. wraca do kraju do Lebiodki. Włącza się w działalność niepodległościową w Lidzie i Grodnie, gdzie pełni funkcję Delegata Rządu R.P. na terenie jeszcze okupowanym przez Niemców. Bierze udział w kampanii 1920 r. i w Wyprawie Żeligowskiego na Wilno. We władzach Litwy Środkowej jest Naczelnikiem Wydziału Poboru i Uzupelnień w Departamencie Wojny. Jego brat Jerzy był wówczas Dyrektorem Departamentu Spraw Zagranicznych, a Wacław Dyrektorem Departamentów Apropowizacji i D/S Ludności Białoruskiej. Trzeci brat Tadeusz jako Litwin zakładał wówczas uniwersytet w Kownie. W roku 1921 wraca do adwokatury, mając jednocześnie uprawnienia obrońcy wojskowego. Jako kpt rez. działa społecznie w Zarządzie Związku Oficerów Rezerwy w Wilnie. W 1939 r. zmobilizowany jako sędzia wojskowy, następnie internowany w Kołotowie na Litwie, ucieka z obozu i wraca do Wilna. Do końca wojny nie mając możliwości pracy ~~jak~~ w swoim zawodzie chwytając się różnych dorywczych zajęć, między innymi jako Gutverwalter w upaństwowionej Lebiodce. Zagrożony przez partyzantkę sowiecką w 1943 wraca do Wilna. Włącza się do pracy konspiracyjnej w Dzielnicy A. W Powstaniu Wileńskim bierze udział w w sztabie Czarnego Jana. Po wyjściu oddziałów AK z miasta trafia do 3-ej Brygady Szczerbca na stanowisko oficera dochodzeniowego. 18 lipca zatrzymany przez NKWD w Rudnikach ucieka i wraca do domu. W grudniu 1944 aresztowany w przypadkowej łapance przebywa w więzieniu na Łukiszkach do marca 1945 r. Do końca niezidentyfikowany. W międzyczasie NKWD kilkakrotnie przychodziło do domu z nakazem aresztowania. Pośpiesznie ekspatriowany do Polski Centralnej osiada wraz z żoną w Bydgoszczy, gdzie wraca do adwokatury. W 1957 r. przywrócono mu uprawnienia obrońcy wojskowego bronił w procesach politycznych. Wraz z Czarnym Janem działał w integracji wileńskich akowców w Bydgoszczy jako radca prawny. W wieku 80 lat przeszedł na emeryturę. Miał synów Lecha 1917 i Kazimierza 1922. Pochowany na cmentarzu w Oliwie.

